

Словник фразеологізмів

O ukrmova6

A

- авгієві стайні безлад;
- адамове реберце жінка;
- аж жижки трусяться мати сильне бажання або боятись;
- аж з медом та маком казати щось нещиро, облесливо;
- аж кипить у руках швидко щось робити;
- аж у вухах свистить швидко бігти;
- альфа і омега початок і кінець;
- ані рудої миші безлюдно;
- аріаднина нитка вихід, підказка;
- ахіллесова п'ята вразливе місце.

5

- бабине літо період теплої погоди восени;
- баглаї бити ледарювати;

- байдики бити ледарювати;
- байки правити розказувати небилиці;
- баляндраси точити базікати, говорити пусте, нецікаве;
- без кінця-краю щось безмежне;
- без продиху не зупиняючись:
- березової каші дати побити різками;
- бити лихом об землю веселитись, бути оптимістом;
- бити у хвіст і гриву дуже сильно, нещадно;
- битий жук бувала, із великим життєвим досвідом людина, яку важко перехитрити, обманути;
- бісики пускати залицятися;
- боби розводити базікати, вести нікому не потрібні розмови;
- брати бика за роги діяти рішуче, енергійно;
- брати на кпини насміхатися;

• буги на сьомому небі - радіти, бути задоволеним.

B

- вавилонське створіння безлад;
- важкий на підйом який не любить виходити, виїздити куди-небудь;
- валитися з ніг бути дуже втомленим;
- вдатися на славу бути зразковим;
- веремію закрутити галасувати;
- верства келебердянська дуже висока людина;
- вивести на чисту воду викрити когось, знайти правду;
- вийти в люди досягнути успіху;
- вийти сухим із води уникнути покарання;
- викинути з голови забути;
- викинути на вітер марно витратити;
- викинути фокуси дивувати своїми вчинками;

- вилами по воді писано невиконання, невідомість;
- вильнути наверх донцем померти;
- виносити сміття з хати розповідати стороннім таємниці сім'ї, колективу;
- висмоктати з пальця запевняти в чомусь, не спирачись на факти;
- витати у хмарах фантазувати, мріяти;
- витрішки продавати дивитись на когось (щось) із надмірною пильністю;
- вискочити як Пилип з конопель зненацька, неочікувано;
- віддати пальму першості перемогти когось;
- вітер у голові легковажність;
- водити за носа обманювати;
- воду решетом носити даремно витрачати сили;
 впасти в око сподобатися;
- втерти носа провчити;

• вхопити Бога за бороду - досяти чогось особливого, вимріяного.

٢

• ґринджоли малювати - нічого не робити.

r

- ганяти вітер по полю (світі) робити дурниці;
- гаряча голова запальний;
- гладити по голові хвалити;
- гладити по спині карати;
- гнути кирпу зазнаватися;
- гнути спину важко працювати;
- годувати злидні жити в бідності;
- годувати обіцянками (жданиками) неодноразово обіцяти, але не виконувати;
- гордіїв вузол щось заплутане;

- горобина ніч щось сильне, страшне в природі;
- горшки не зліпити непорозуміння;
- грати в одну дудку бути заодно з кимось;
- грати на нервах дратувати, нервувати;
- грати очима кокетувати;
- грати першу скрипку бути головним в будь-якій справі.

П

- писана красуня дуже вродлива;
- під п'ятою сидіти під владою в когось;
- підливати масла у вогонь підсилювати, ускладнювати;
- підносити до неба надмірно хвалити;
- піймати на гачок обманути;
- піррова перемога перемога, яка далась великими жертвами;

- плести сухого дуба говорити дурниці;
- по струні ходити бути слухняним, покірним;
- побувати в бувальцях багато в житті побачити, зазнати;
- посадити когось на лід підвести, поставити в скрутне становище;
- порости в пір'я змужніти, набратися сил;
- пороху не видумає бути звичайним;
- прибитий на цвіту розумово обмежений;
- прикусити язика замовчати;
- притча во язицех бути об'єктом для постійного пліткування, обговорення;
- пройти вогонь і воду пройти багато поневірянь, загартуватися;
- пройти крізь сито й решето здобути великий досвід;
- прокрустове ложе надумане мірило;

- пропустити крізь вуха не сприйняти, не звернуги уваги на сказане;
- пташеня жовтороте молода, недосвідчена
- людина;
- пуд солі з'їсти добре знати когось;
- пускати (ловити) півня видавати фальшиві звуки під час співу, підпалювати;
- п'яте колесо у возі щось зайве, непотрібне.

P

- раків пекти червоніти;
- рвати і метати бурхливо виявляти своє незадоволення:
- рвати на шматки звертатися з проханнями, дорученнями, не даючи ні хвилини спокою;
- ребра полічити набити;
- ревма ревіти дуже сильно ридати;

- реготи справляти дуже сильно сміятися;
- розбити глек посваритися;
- роззявити рота починати говорити, лаяти когонебудь, захоплено слухати;
- розсьорбувати кашу розплутувати,
- уладжувати якусь (складну) справу;
- • ротом мух ловити бути неуважним;
- руки нагріти наживитися;
- руки опустити ставати байдужим, бездіяльним, здаватися;
- руки сверблять дуже кортить;
- рукою сягнути дуже близько;
- ряст топтати жити, існувати.

C

 сам собі на умі - приховує свої думки, настрій, почуття;

- серед села дороги не знайти не розібратися в простому;
- сидіти на двох стільцях поділяти дві різні думки;
- сізіфова праця непотрібна виснажлива робота;
- сіль землі щось найкраще, найвидатніше;
- сім п'ятниць на тиждень легко й часто змінювати погляди;
- сім футів під килем побажання успіху;
- сісти маком зазнати невдачі;
- сісти на мілину потрапити в складне становище;
- сміятися на кутні плакати;
- скалити зуби сміятися (без очевидної причини);
- скорчити Лазаря прикидатися нещасним;
- скреготати зубами виявляти гнів, роздратування, невдоволення;
- скрутити в три погибелі дуже низько нахилитися;
- собаку з їсти бути досвідченим;

- спину гнути тяжко працювати;
- співати дифірамби вихваляти когось;
- спіймати облизня зазнати невдачі;
- спускатися з неба на землю звільнятися від ілюзій;
- стояти як пень не рухаючись, бездумно;
- стріляний птах досвідчений;
- строїти комизу вередувати;
- сунути свого носа втручатись у чужі справи;
- сушити голову перейматись якоюсь проблемою;
- сходити на пси зводитися нінащо.

T

- танцювати під чужу дудку діяти не за власним бажанням;
- теревені правити базікати;
- товкти воду в ступі займатись чимось непотрібним;

- тримати язик за зубами мовчати;
- трубити в кулак терпіти нужду, голод;
- тягти жили виснажувати когось важкою роботою, вередуванням.

